

casum hæc necessitas non est absoluta, sed voluntaria; quia subditus simpliciter non obligatur ad confitendum prius inferiori sacerdoti, sed potest expectare superiorem; in articulo autem mortis omnino tenetur confiteri cui potuerit, et ideo, si tunc obligaretur cum dicto onere, simpliciter cogeretur dicere duobus peccatum suum; quod est certe gravissimum et intolerabile onus. Et quoad hoc faveat usus Ecclesie: nunquam enim in illo articulo talis modus reservationis introductus est, seclusa censura, de qua est specialis ratio, quia includit poenam pertinentem ad forum contentiosum. Est ergo haec pars probabilis, quamvis dubia, nam juxta principia posita, facile defendi potest, etiam pro illo articulo non deesse in Ecclesia potestatem, et illam necessitatem, quae inde oritur, ut idem peccatum duobus innotescat, accidentariam esse, ac propterea non esse inconveniens, quod in aliquo casu sustinenda sit. Sicut contingit, quando confessio facienda est per interpretem. Quidquid vero sit de absoluta potestate, de facto, reservatio pro illo articulo nunquam hoc modo fit, et male faceret Prælatus infra Summum Pontificem, qui hoc facere tentaret. Seus vero est de quolibet alio casu extra articulum mortis, etiamsi occurrat quælibet alia necessitas, ut comunicandi, faciendi sacram, vel alia similis. Semper tamen existimo in his casibus esse liberum poenitenti non confiteri inferiori sacerdoti (per se loquendo, et seculo scandalo), sed se generare tanquam qui non habet copiam confessoris, quia sicut extra articulum mortis nullus obligatur confiteri per interpretem, ita nec obligabitur confiteri cum onere manifestandi suum peccatum pluribus sacerdotibus; semper ergo se habet hoc tanquam privilegium, cuius usus voluntarius existit.

DISPUTATIO XXXI.

DE MODO ABSOLVENDI A CASIBUS RESERVATIS.

Superius cum de integritate confessionis ageremus, promisimus hoc loco explicare, an occasione casuum reservatorum liceat interdum integritatem confessionis prætermittere. Hoc ergo in præsenti disputatione a nobis implendum est; et ea occasione simul declarabimus, quando possit inferior sacerdos absolvere poenitentem, etiamsi non habeat jurisdictionem in peccata reservata.

Teneri superiorum ab omnibus absolvere, si omnium confessionem audivit.

3. Dico ergo primo: si superior audit omnia peccata, tam reservata, quam non reservata, ab omnibus tenetur absolvere poenitentem, neque aliter potest absolutionem præstare.

SECTIO I.

Utrum superior, auditus in confessione solis peccatis reservatis, possit ab eis sacramentaliter absolvere, et reliqua inferiori committere.

1. *Prima opinio affirmativa.* — Est opinio valde communis posse hoc fieri licite et valide; et significant auctores hujus sententiae id licere per se et ordinarie, absque alia causa. Ita tenet Cajet., verb. *Confessio*, conditione 10, dicitque esse consuetudinem Romanam, neque oportere sapere plusquam oportet, eam in dubium revocando. Idem D. Antonin., 3 p., tit. 14, cap. 19, § 6; Palud., in 4, d. 47, q. 5; Richard., ibi, art. 2, q. 8, ad 2; Henric., Quodlib. 1, q. 29; Soto, d. 18, q. 2, art. 5, addit tamen, *ex rationabili causa*; absolvit Petrus Soto, lect. 10 de Confessione; Navarr. in cap. *Consideret*, § *Cautus*, n. 12 et 18, de Pœnit., d. 5; Gerson, Alph. 33, l. N. Omnes fundantur solum in consuetudine, et addunt, poenitentem sie absolutum teneri ad confitendum postea inferiori sacerdoti integrum, etiam de reservatis, ut fiat confessio integra. Unde infert consequenter Navarrus ex priori confessione et absolutione nondum fuisse consummatum sacramentum, et consequenter nec datum effectum, sed ex ultra que confessione et absolutione confici unum sacramentum, quod suum effectum habet, quando inferior absolutionem consummat.

2. *Secunda sententia negativa.* — Secunda sententia est, per se loquendo, hoc non posse fieri, sed superiore debere, aut integralm confessionem audire, aut sacramentaliter non absolvere. Tenet Adrian., q. 5 de Confess.; Sylvest., verb. *Confessio*, 1, q. 19; Victoria, in Sum., n. 149 et 162; Cano, dicta Rel., p. 5, circa finem; Viguerius, in Sum., c. 16, § 4, v. 77; Medin. vero, dict. q. 14 de Confessione casuum reservatorum, medianam quamdam opinionem sequitur, scilicet, confessionem hanc debere fieri integre; superiore tamen posse non integre absolvere, sed dare absolutionem a solis reservatis, et aliorum absolutionem remittere ordinario confessori. Hanc vero opinionem improbabilem censeo.

Probatur, quia imprimis id non potest justificari; aut enim poenitens est dispositus ad recipiendam absolutionem, vel non; si non est, a nullo peccato debet absolviri; si est, ab omnibus est absolvendus, nec potest obligari ut aliquod peccatum alteri confiteatur. Deinde, integritas tam est necessaria in absolutione, quam in confessione; imo in hac requiritur propter illam; ergo, si in confessione requiritur integritas, cur non magis in absolutione? Præsertim, quia post factam integralm confessionem nulla potest esse causa rationabilis ad dimidiandam absolutionem. Denique (propter quod dixi aliud esse impossibile) vel ille confessio habet intentionem conficiendi sacramentum, vel non; si non habet, nullum peccatum remittit; si habet, velit, nolit, omnia peccata remittit, si alius non ponit obiectum; quamvis enim valor sacramenti pendaat ex intentione ministri, tamen, posito sacramento, effectus ejus non pendet ex illius voluntate; quia sacramentum jam agit per modum causæ naturalis, juxta dispositionem recipientis; hic autem recipiens dispositus est, ut per se et directe remittantur illi omnia peccata per sacramentum.

4. *Objectio.* — *Solvitur.* — *Differentia inter materialiam confessionis, et aliorum sacramentorum.* — Dices: in potestate ministri est confidere sacramentum ex hac parte materiae, et non ex illa, ut ex hac aqua, et non ex illa, ut potest consecrare hanc partem hostiæ, et non illam: ergo similiter potest velle confidere sacramentum ex hac parte confessionis, et ita illa peccata directe remittere per absolutionem, et non alia. Respondeatur primum, antecedens procedere, quando materia, vel quantitas ejus non est jure divino determinata, sed per intentionem ministri determinari debet; at vero in præsenti materia hæc est determinata jure divino; nam tota illa confessio est materia, et præsertim si sit de mortalibus peccatis est per se loquendo materia necessaria; et ideo cum minister intendit applicare formam, non potest excludere partem materiae. Deinde est alia differentia, quia in aliis sacramentis materia applicatur ex intentione ministri; hic autem ipse suscipiens est qui applicat materiam; et ita hoc totum pendet ex intentione ejus; ad ministrum autem pertinet inducere formam. Necessario ergo, si vult perficere sacramentum, conficit illud ex tota illa confessione peccatorum et forma; ergo necessario etiam remittit per se et directe omnia peccata.

Sine necessitate non posse superiorem partem confessionis audire.

6. *Dubium deciditur.* — Dico secundo: absque speciali necessitate, vel causa rationabili, non potest superior audire solam confessionem casuum reservatorum, et de illis solis sacramentaliter absolvere. Probatur primo, quia hoc per se est contra jus divinum, scilicet dimidiare confessionem; ergo sine rationabili causa non licet. Item, si non præcessisset reservatio, non posset superior quædam peccata graviora audire, et absolvere, et alia omittere; sed reservatio non contulit illi aliquid novum jus. Præterea inferiores habentes privilegium seu potestatem delegatum ad absolvendum a reservatis, non possunt uti illo modo confitendi; ergo nec Prælati poterunt, quia potestas delegantis, et delegati eadem censemur; neque illi habent a Christo Domino peculiarem aliquam facultatem, vel licentiam. Antecedens constat ex usu Ecclesie, alias possent nunc religiosi habentes talia privilegia illo modo absolvere a reservatis. Simile argumentum potest hic fieri de quolibet parocho, quod nimis possit graviora peccata sui parochiani audire, et reliqua coadjutori seu capellano remittere, etiamsi nulla reservatio præcesserit; quia reservatio, ut dicebam, nullum novum jus aut potestatem confert. Neque etiam in hoc

est major prohibilio divina, aut humana pro parocho, quam aliquo superiore Prælato. Quocirca non credo esse in Ecclesia Romana illam consuetudinem, quam alii auctores proferunt, nam Sylvester eam negat, et mihi fere constat nunc non esse. Sed quæret aliquis, si superior id faciat, an factum teneat, esto male faciat. Respondeo, si pœnitens bona fide procedat, et sit dispositus, factum tenere; quia concurrent omnia substantialia ad valorem sacramenti, nam illa confessio jam est integra formaliter, supposita bona fide pœnitentis.

7. *Tertia assertio.* — *Ex necessitate posse.* — *Aliorum sententia rejicitur.* — *Objectio solvitur.* — Tertio dicendum est, ex gravi causa et necessitate posse interdum superiorem absolvere illo modo a reservatis. Probatur ex supra dictis, quia non solum necessitas ex parte pœnitentis, sed etiam ex parte confessoris sufficere potest, ut materialis dimidatio confessionis liceat fiat. Existimo tamen ad hanc necessitatem non sufficere, quod alii auctores censem, communem negotiorum multitudinem, quam hi Prælati superiores habere solent. Primo, quia hæc confessiones de reservatis non sunt adeo frequentes; et hoc est unum de gravioribus negotiis ad ipsos pertinentibus. Secundo, quia melius est delegare jurisdictionem suam, si digne et sufficienter possunt. Tertio, si judicent necessarium audire pœnitentem de peccatis reservatis, et revera sit grave onus totam confessionem audire, non absolvant sacramentaliter; sed imponant pœnitentiam et medicinam, et reliqua inferiori remittant. Dices, hoc esse grave onus pœnitentis, quia cogitur iterum illa peccata confiteri. Respondeatur: etiam auctores primæ sententiae non liberant eum hoc onere; nos autem dicimus ex pluribus incommodis pauciora eligenda esse. Quapropter, si pœnitens vult statim audiri a suo superiore, et alioqui superiori propter occupationes non vacat totam ejus confessionem audire, necesse est ut sustineat onus comparendi tunc coram superiore ad satisfactionem exhibendam, seu accipendam, et postea integre confitendi inferiori sacerdoti. Sicut supra dicebamus aliquando prius confiteri integre sacerdoti inferiori, et nihilominus obligari ad comparendum postea coram superiore; hæc enim accidentaria sunt, et partim ex culpa, partim ex voluntate ipsius pœnitentis proveniunt, adjunctis aliis impedimentis humanis, quæ non semper po-

terunt præveniri. Dixi autem, *Si pœnitens vult statim coram superiore comparere;* quia, si ipse nolit suam conscientiam superiori aperire, nisi in confessione sacramentali, et in ordine ad absolutionem ab eo recipiendam, ita ut non cogatur eadem peccata alteri manifestare, profecto habet ad hoc ius, potestque suam manifestationem differre, donec prædicto modo audiatur; quia, ut sèpe diximus, non potest simpliciter obligari ad suum peccatum pluribus judicibus manifestandum.

8. *Cajetanus reprobatur.* — Quocirca, si ex parte pœnitentis instet vera necessitas moralis non differendi amplius suam confessionem sacramentalem, et ex parte superioris sit etiam hic et nunc verum impedimentum, ut non possit totam confessionem audire, rursusque talis sit causa culpæ reservatae, ut secundum prudentem existimationem non possit moraliter, vel non expedit alteri causam delegare, his omnibus concurrentibus, et subditu sacramentali confessionem postulante, poterit superior auditus solis peccatis reservatis absolutionem dare; quia jam ex illis omnibus consurgit sufficiens ratio, ob quam illa dimidatio non formalis, sed materialis tantum censeatur. Quia ergo rarissimum est illa omnia simul concurrere, ideo etiam raro accidet, ut propter hanc causam liceat confessionem dimidiare. Hinc autem recte colligitur, sicut hoc licet superiori Prælato, ita posse licere inferiori sacerdoti habenti jurisdictionem delegatam supra reservata. si alioqui ex parte illius, et aliarum circumstantiarum similis necessitas occurrat; quæ necessitas aliqua ex parte potest esse major in delegato, quia non potest vices suas alteri committere; quamvis aliunde in superiori Prælato, propter graviores occupationes, frequentius possint impedimenta intervenire. Adverto denique, licet superior non audiat casum reservatum ad absolvendum sacramentaliter ab illo, sed solum ad satisfactionem imponendam, et remittendam absolutionem inferiori, nihilominus posse, et debere sub sigillo confessionis audire, cuius oppositum indicat Cajetanus sine causa, nam ad sigillum sufficit, quod quacunque ratione res dicatur in ordine ad inchoandam, vel consummandam confessionem alicui ut judici habenti potestatem clavum in hoc foro, ut in fine præcedentis disputationis tactum est, et dicetur latens infra in disputatione de sigillo.

9. *Corollarium primum.* — *Corollarium secundum.* — Ex his autem infero primo, quoties licitum est superiori absolvere sacramentaliter de solis reservatis, ex tali confessione et absolutione verum perfici sacramentum, distinctum ab alio, quod postea ab inferiore confertur: quia illa confessio est integra formaliter, et in eam cadit absolutio; ergo constituitur sacramentum: et postea sequitur alia confessio etiam integra, et alia absolutio: ergo. Unde fit, primum sacramentum statim habere suum effectum ex opere operato, si subjectum sit dispositum, quia hoc est intrinsecum euilibet sacramento, neque oportet ut pœnitens sit contritus (quidquid Richard. et Palud., Gabr. et Henric. dixerint), sed satis erit si fuerit attritus de omnibus peccatis; ostendimus enim supra, hoc sacramentum facere de attrito contritum, etiam illum, qui aliquis peccati mortalis in confessione obliviscitur; eadem autem ratio est de omni illo, qui ex causa rationabili, vel ex quacunque impotencia aliquod peccatum in confessione omittit; est enim eadem ratio, ut ex ibi dictis constat. Unde etiam infero, per confessionem postea factam inferiori, et per absolutionem, novum sacramentali effectum conferri, quia est alterius sacramenti susceptio digna, ut suppono.

10. *Corollarium ultimum.* — Ultimo, infero contra auctores primæ opinionis, in eo casu in quo pœnitens sacramentaliter absolvitur rite et recte a solis reservatis a suo superiore, vel ab habente potestatem, non teneri amplius illa peccata confiteri, sed satisfacere integratam confitendo reliqua, quæ tunc confiteri non potuit. Probatur, quia in omni alio casu in quo pœnitens materialiter dimidiat confessionem, vel propter oblivionem, vel sine oblivione propter rationabilem causam, sive ex parte pœnitentis, sive ex parte ministri ortam, non tenetur amplius confiteri illa peccata, quæ illo modo confessus est, et a quibus est per se et simpliciter absolutus; ergo idem erit in presenti; est enim eadem ratio, nimurum, quia ille pœnitens coram Deo et Ecclesia absolutus est directe et per se virtute clavum, et ab habente absolutam jurisdictionem; ergo nulla est ratio imponendi illi hoc onus. Ait Cajetanus confessionem integrum esse faciendam confessori, non confessoribus; hoc autem non servari, nisi illa peccata simul cum aliis eidem postea dicantur. Si tamen hæc ratio valida esset, quoties aliquid in confessione rationabiliter tacetur,

obligandus erit pœnitens, ut, quando alteri confitetur illud quod tacuit, omnia repetat quæ alteri confessus fuerat, ut confessio fiat integra confessori, et non tantum confessoribus; hoc autem plane falsum est. Dico ergo illud esse verum, per se loquendo; ex accidenti vero satis esse, quod omnia peccata clavibus subjiciantur, etiam confessores distincti sint.

SECTIO II.

Utrum inferior sacerdos possit absolvere eum pœnitentem, qui habet casus reservatos, per se et absque alia necessitate, priusquam a superiori absolvatur.

1. *Communis opinio affirmativa.* — Explicuimus modum, quo potest absolvvi a superiori is qui habet peccata reservata; nunc explicandum est, quomodo possit absolvvi ab inferiori, vel simpliciter, id est, quando nulla specialis occasio occurrit, sed jure ordinario fit confessio, vel in casu specialis necessitatis, de quo dicemus sectione sequente. Est igitur sententia dicens, posse ordinarium confessorem absolvere hujusmodi pœnitentem, dummodo ille intelligat manere obligatum ad confitendum superiori peccata reservata, idque facere proponat. Solet attribui D. Thom., 4, d. 47, q. 3, art. 4, q. 2, ad 4. Ubi Durandus, q. 15, n. 8, dicit hanc esse consuetudinem Ecclesiæ. Eamdem sententiam significant ibidem Palud., quæst. 5; Gabr., quæst. 1, art. 3, dub. 2; Major, q. 5; Almain., q. 4; Antonin., 3 p., tit. 14, c. 18, § 6; Gerson, Alph. 33, lit. E, et Alphab. 41, lit. G; Sylv., Confessio 1, q. 19; Angelus, Confessio 5, n. 9; Medina, dict. Cod., q. 43 de Integritate confessionis; Navarr., in c. Consideret, § Cautus, n. 10 et sequent., de Pœnit., d. 5; Viguerius, in Summ., c. 16, § 4, vers. 17; Petrus Soto, lect. 10 de Confess.; Henric., Quodlib. 1, q. 29 et 30; indicat etiam Alexand. Alens., 4 p., q. 77, memb. 5, a. 2, ad ult., alias q. 18, memb. 4, art. 5, § 2, ad ultim. Qui inter omnes singulariter dicit, posse pœnitentem confiteri tunc solum ea peccata, quæ subsunt jurisdictioni talis confessoris, reliqua reservando superiori; quod non censem improbabile Petrus Soto, quamvis magis adhæreat aliorum sententiae dicentium, debere tunc pœnitentem omnia confiteri, licet solum possit a quibusdam directe absolvvi.

2. *Allegant isti auctores in suum favorem consuetudinem. Sed revera nulla est talis con-*

suetudo, quam ego viderim, vel audierim, Quidam vero eorum in hoc præterea fundantur, quia absolutio sacerdotis per se non tollit culpam, sed supponit per contritionem ablatam; directe autem tollit obligationem confitendi, et remittit aliquam partem poenæ temporalis; utrumque autem horum potest fieri circa quedam peccata, licet non fiat circa omnia, quia in hoc non sunt peccata connexa; ergo non oportet ut absolutio sit integra. Sed hoc fundatum est improbabile. Ostensum est enim supra absolutionem sacerdotis per se primo tendere ad absolutionem culpæ; et revera, si fundatum illud procederet, non minus probaret, integratam non esse de necessitate confessionis, quam absolutionis. Alii vero in hoc fundantur, quod licet absolutionem per se remittat culpam, et ideo necesse sit, ut vel tollat omnem culpam mortalem, vel nullam, tamen non est necesse ut per se tollat omnia peccata, sed potest quedam per se auferre, alia per accidens; ergo ita poterit fieri in dicto casu.

3. *Secunda sententia probatur.* — Secunda sententia docet, in casu in quo loquimur, non posse inferiorem sacerdotem sacramentaliter absolvere penitentem, sed debere illum ad superiore remittere. Ita tenet Richard., d. 17, art. 2, q. 8, ad 2; Adrian., q. 4 de Confess.; Durand., d. 17, q. 15; Sot., d. 18, q. 2, art. 5; Cano, dict. Relect., p. 5; Ledesm., 2, p. 4, q. 8, art. 3, dub. 3. Et fortasse priores auctores hoc non negarent; nullus enim fere illorum distincte explicat posse hoc facere inferiorem sacerdotem extra easum omnis necessitatis; sed solum absolute loquuntur, dicentes posse absolvere hoc modo; intelligi autem possunt, vel debent, si adsit rationabilis causa, vel necessitas, juxta ea quæ infra dicimus. Quocirca hæc posterior sententia videtur mihi omnino vera, neque alteram posse cum probabilitate et securitate in praxi servari, nisi ad summum in casu necessitatis, juxta ea quæ dicemus sect. seq. Probatur autem hoc modo.

4. *Duobus modis posse intelligi questionem.* — *Primus modus.* — Dupliciter intelligi potest, inferiorem sacerdotem absolvere hunc penitentem: primo, absolvendo directe et per se a casibus reservatis sub onere compendi; secundo, absolvendo directe tantum a non reservatis, et alia per accidens tollendo, sicut oblitera. Prior modus habet quidem locum, si a superiori concedatur facultas, juxta superius dicta; tamen, seclusa facultate, est

omnino improbabilis, neque ab ullo auctore dictarum opinionum asseritur. Alias inde queretur, per reservationem non tolli jurisdictionem in peccata reservata, sed solum limitari, ut non sit ad absolvendam simpliciter, sed sub onere compendi. At hoc expresse repugnat Concilio Tridentino dicenti, inferiores sacerdotes nihil posse in casibus reservatis; nam si absolvere directe possunt ab illis, quamvis sub onere, multum possunt. Item subdit: *Id unum penitentibus persuadere nitantur, ut ad superiores accedant.* At vero si prius absolvere eos possent a reservatis, non tantum eos persuadere deberent. Præterea in principio illius c. 7 aperte supponit, reservationem fieri per subtractionem jurisdictionis, idque etiam satis constat ex omnibus dictis, et ex usu. Denique, superior reservans pro aliquo casu speciali, solet dare facultatem absolvendi sub illo onere compendi, ut supra visum est; ergo signum est reservationem per se plus includere, et omnino tollere jurisdictionem, donec restituatur.

5. *Secundus modus.* — *Quæstionis resolutio.* — *Sententia hæc probatur primo.* — Probatur secundo. — Posterior modus non repugnat ex parte jurisdictionis; et ideo non ita opponitur Concilio Tridentino in illo loco, et in hoc sensu loquuntur auctores prioris opinionis, sed pie exponendi sunt, interveniente aliqua necessitate juxta dicenda sect. seq. Alioquin repugnat tale factum integratam sacramenti; nam hæc est de jure divino, et ideo nunquam licet illam sine cogente causa prætermittere; in illo autem casu confessio non est integra; ergo non fit licite illo modo. Probatur minor, primo, quia licet ille penitentis proferat peccata omnia, tamen revera in ordine ad sacramentum confessio non est integra; quia sacramentalis confessio non est qualibet manifestatio peccati, sed est accusatio sui coram legitimo judice; illa vero confessio magna ex parte non est accusatio coram legitimo judice; ergo non est integra confessio sacramentalis, et consequenter nec absolutionis est integra; quia non est sententia prolata a judice habente jurisdictionem pro integra causa. Unde non satis est, quod ipsum sacramentum possit per accidens et indirecte tollere aliqua peccata; quia nunc non agitur de effectu sacramenti, sed de integritate; illud autem non satis est, ne refert ad integritatem sacramenti. Et potest confirmari hæc sententia primo, quia alias qui haberet

peccata venialia et mortalitia, posset confiteri

simplici sacerdoti habenti jurisdictionem super venialia tantum, saltem in confessione, quæ fit extra tempus precepti, et cum proposito confitendi mortalita suo tempore habenti jurisdictionem circa illa. Consequens vero est falsum; ergo. Sequela patet, quia in ea confessione sacerdos habet jurisdictionem circa aliquam partem materiae, et conferendo gratiam per absolutionem, etiam tollet indirecte mortalita. Et simili argumento inferri potest, posse simplicem sacerdotem absolvere eum qui habet peccatum mortale reservatum, si illud simul cum aliquo veniali confiteatur, quod videtur magnum inconveniens. Confirmatur secundo, quia sequitur posse in eo casu penitentem confiteri peccata non reservata, tacendo reservata, ut ea postea superiori confiteatur; quia ille confessor non est judex talium peccatorum, nec confessio illorum est sacramentalis, nec pars sacramenti; ergo non est necessaria; et ita concedit Alensis, ac Petr. Soto censem probabile; sed revera non est, quia tunc dimidiaretur confessio sine ulla causa rationabili. Et haec duæ confirmationes ultimæ valent ad solvendum fundamentum contrariæ sententiae: an vero simpliciter efficaces sint, postea videbimus. Eadem vero argumenta fieri possunt ex parte absolutionis, quia non minus est de jure divino integritas absolutionis, quam confessio; illa autem absolutio non est integra, quia non cadit in omnia peccata confessa, cum non procedat ex potestate jurisdictionis in illa omnia; ergo non potest esse per se licita sine ulla urgente occasione, vel necessitate, quia tunc nec materialiter, nec formaliter servatur integritas. Major propositio manifesta est ex Concilio Tridentino, sess. 14, cap. 5, et ex supra dictis de integritate confessionis. Ubi ostendimus, ideo in confessione, seu accusatione necessariam esse integratam, quia sententia et absolutionis per se postulat, ut sit de omnibus peccatis; ergo juxta regulam dialecticam magis est necessaria integritas in absolutione, quam in confessione.

6. *Dubium solvitur.* — *Potior difficultas.* — *Deciditur.* — Sed quæres, utrum, si absolutionis hoc modo detur, factum teneat; et quidem si a penitente non suscipiat bona fide, certum est non tenere factum; quia et ponitur tunc obex sacramento, et confessio nullo modo est integra. Difficultas vero est, quando penitentis bona fide absolvitur. Videatur enim etiam tunc non valere absolutionis; quia est sententia lata a non legitimo judice.

8. *Difficultas.* — *Solvitur.* — Hic vero occurrebat statim difficultas: nam sequitur

pari ratione dicendum esse, confessionem factam bona fide simplici sacerdoti de venialibus et mortalibus peccatis, validam esse, etiamsi sacerdos ille jurisdictionem non habeat in peccata mortalia; nam est eadem ratio et proportio. Consequens autem videtur creditu difficile; quia in tali sacerdote non videtur esse potestas ad reconciliandum hominem cum Deo. Sed nihilominus tam illationem, quam consequens censeo esse valde probabilia; quia non dubito quin confessio facta hujusmodi sacerdoti de solis venialibus, etiamsi poenitens habeat mortale inculpabilius oblitum, valida sit, et hominem sanctificet, ac Deo reconciliet virtute sacramenti. Unde, licet ille sacerdos non habeat jurisdictionem ad reconciliandum hominem Deo per se judicando de mortalibus peccatis, tamen quatenus habet potestatem ad conficiendum tale sacramentum, mediante illo potest hominem sanctificare, et consequenter mortale peccatum expellere, etiamsi ab illo per se non absolvat; ergo idem dici poterit, etiamsi peccatum mortale non sit oblitum, sed bona fide in confessione propositum; quia hoc non impedit, quominus ex illa confessione, quatenus in re legitima est, et absoluzione, fiat verum sacramentum. Sed de hac re iterum redibit sermo sectione sequenti.

SECTIO III.

Vtrum in aliquo casu necessitatis possit inferior sacerdos absolvere eum, qui habet casus reservatos, antequam coram superiore compareat.

1. Quæ necessitas hic intelligatur. — *Prima opinio.* — *Secunda.* — *Tertia.* — Non tractamus de articulo extremæ necessitatis seu periculo mortis, sed de aliis occurrentibus, in quibus necesse est aut implere præceptum annuæ confessionis, aut communicare, vel sacrum facere, ita ut non possit omitti sine gravi scando, aut infamia; et pro tune non patet aditus ad superiorem. Hoc ergo supposito, sunt in hac re tres opiniones. Prima simpliciter negat posse hominem in eo casu absolviri ab inferiore. Tenent Richard., Durand., Adrian., locis citatis sect. præced. Et habent gravia fundamenta, quæ infra videbimus. Dicunt tamen isti autores, in eo casu posse hominem accedere ad communionem, vel ad faciendum sacram cum sola contritione, tanquam qui non habet copiam confessoris. Secunda opinio simpliciter affirmit posse tunc absolviri; quæ est fere omnium, Alens.,

Palud., Gerson., et aliorum, quos ibidem citavi, qui indifferenter loquuntur. Solus Angelus explicuit, hoc fieri posse, etiamsi peccatum habeat excommunicationem annexam. Tertia opinio distinguit, quod si peccatum est reservatum sine censura, poterit absolvire penitens, non tamen si excommunicatione adjuncta sit; quia hæc non potest tolli in eo casu, et quandiu non aufertur, homo est incapax absorptionis sacramentalis. Ita Cano, Soto et Ledesma, qui nihilominus admittunt posse hominem in hujusmodi casu, etiamsi occulte excommunicatus sit, accedere ad communionem, propter vitandum scandalum, vel gravem infamiam.

2. Secunda sententia probatur. — Mihi inter has opiniones placet secunda, si recte declaretur et confirmetur. Duobus enim modis intelligi potest fieri hæc confessio et absoratio: primo per jurisdictionem ad absolvendum directe et per se a peccatis reservatis, quamvis non sine onere comparandi coram superiore. Nam hoc modo et subvenitur necessitati subdit, et servatur rigor intentus per reservationem; et ideo benigne interpretamur, hanc esse voluntatem superioris reservantis. Quod si hoc verum est, etiam extendenda est hæc interpretatio ad casus habentes excommunicationem annexam; quia, si dare creditur superior jurisdictionem ad absolvendum a culpa, consequenter etiam a censura, cum hæc debeat antecedere. Et in hoc sensu hæc sententia est mihi maxime dubia, et in rigore non videtur vera, propter dicta in præcedente disput., sect. 3; ibi enim probabilius duximus, extra casum articuli mortis non habere inferiores sacerdotes hujusmodi licentiam, nisi in casibus Pontificiis, qui in jure exprimuntur, ubi etiam declaravimus hoc esse magis consentaneum Concilio Tridentino, et nullum esse fundamentum sufficiens ad id asserendum, et solæ conjecturæ, in re tam gravi, et quæ pendet ex libera voluntate concedentis hanc jurisdictionem, non sufficiunt.

3. Explicatur sententia in vero sensu. — Melius ergo et probabilius asseritur dicta sententia posteriori modo, absolvendo directe solum a peccatis commissis; et in eo sensu locuti sunt autores secundæ et tertiae sententiae, ut clarius explicarunt Soto et alii moderni. Et probatur in hunc modum; quia ad valorem sacramenti non est simpliciter necessaria jurisdictione super omnia peccata mortalia, quibus in re ipsa poenitens ligatus est; ostendimus enim, si alioqui servetur integritas formalis, sufficere ad valorem sacramenti jurisdictionem circa aliqua peccata; sed in præsenti casu videtur servari formalis integritas, et alias, ut supponimus, minister habet jurisdictionem circa aliqua peccata; ergo absolvendo verum conficiet sacramentum, per quod saltem indirecte tollit peccata reservata. Minor probatur; quia quodcumque urget gravis causa, vel necessitas recipiendi sacramentum, et non potest in re ipsa confessio integræ fieri, quamvis dimidietur, censetur illud esse tantum materialiter, formaliter autem integritas servari; et pari ratione idem erit de absoluzione. Sed in præsenti casu intercedit gravis causa et necessitas; ergo ex defectu integritatis non erit nullum sacramentum; sed neque est nullum ex defectu jurisdictionis, ut ostensum est; ergo. Confirmatur exemplo, quia si peccatum tantum reservatum relinquatur ex obliuione, et de aliis fieret confessio coram inferiore bona fide, et daretur absoratio, fieret sacramentum, et indirecte tolleretur peccatum reservatum. Fingamus igitur, peccatum reservatum non esse oblitum, tale tamen esse, ut non possit peccator hic et nunc illud confiteri huic inferiori sacerdoti sine aliquo gravi damno extrinseco, et occurrere necessitatē sacramenti, de qua agimus; tunc igitur posset confiteri illi sacerdoti reliqua peccata tacendo reservatum; quia quoad integratatem pertinet, illa est sufficiens ratio tacendi, æquivalens obliuioni; ergo tunc poterit absolviri, et indirecte tolli peccatum reservatum. Cur ergo non poterit, etiamsi illud proferat, vel cur alias erit melioris conditionis, solum propter extrinsecam occasionem occurrentem, propter quam tacere potuit peccatum?

DISPUTAT. XXXI. SECT. III.

peccato, in quod sacerdos non habet jurisdictionem, quia non est accusatio facta coram legitimo judge. Quapropter, licet post narrationem omnium peccatorum absolutio simpliciter proferatur, tamen re ipsa non directe operatur, nisi in ea peccata, quæ cadunt sub jurisdictionem absolvientis. Neque hoc potest impedire prava aut erronea intentio ministri, si alioqui habet veram intentionem conficiendi sacramentum, vel faciendi quod Christus instituit, seu, quod perinde est, faciendi secundum potestatem sibi concessam; nam hæc est intentio per se efficax et valida; alia vero est ex errore privato, qui non excludit substantialis intentionem.

5. Hanc sententiam concordare cum Tridentino. — Atque hinc etiam constat sententiam hanc nihil discrepare a doctrina Concilii Tridentini, cuius verba attente consideranda sunt, dum ait, inferiorem sacerdotem nihil posse in casibus reservatis; non enim absolute dixit, *nihil posse*, neque etiam dixit, *nihil posse in personam habentem casus reservatos*, sed cum limitatione dixit, *nihil posse in casibus reservatis*. Quod ideo dixisse credimus, quia talis sacerdos non habet jurisdictionem in hujusmodi casus, et ideo ab eis proprie absolvere non potest: cum hoc tamen stat (quod Concilium non negat) ut possit talis sacerdos absolvire ab aliis peccatis, quo fiet, ut per accidens, et indirecte tollantur reservata, sicut tolli possunt per contritionem, vel per attritionem cum alio sacramento, verbi gratia, Eucharistiæ aut extremae unctionis.

6. Hinc vero ulterius infero, non solum licere in tali eventu hujusmodi absolusionem dare, quando casus reservati non habent excommunicationem annexam, verum etiam si habeant, et ipsa excommunicatione per sacerdotem auferri non possit, quod nunc supponimus accidere posse in casibus non Pontificiis. Quod tenuit Angel. supra, et sumitur ex his, quæ tradit Medina in Cod. de Confessione, q. 22 de Confessione ab excommunicata, in fine. Ad hoc autem probandum suppono, excommunicationem poenitentis per se non reddere personam inhabilem ad sacramentum poenitentia recipiendum, neque irritare illud, si ex parte ministri omnia necessaria concurrent, et ex parte poenitentis intercedat bona fides, ac dispositio; quia tunc concurrunt omnia substantialia, quibus stantibus sola prohibito Ecclesie non potest irritare sacramentum, quod latius disputabi-

mos tractando de excommunicatione. Deinde adjungo aliud principium, quoties excommunicatus, qui non potest absolvitur ab excommunicatione, propter occurrentem occasionem potest licet recipere sacramentum Eucharistiae, posse etiam licet recipere sacramentum poenitentiae, quantum est ex parte excommunicationis, quod principium etiam pendet ex materia de excommunicatione. Nunc autem probatur breviter, quia non est minus prohibita excommunicato susceptio Eucharistiae, quam sacramenti poenitentiae; nam una lege utrumque prohibetur, et ex parte ipsarum rerum major dignitas et dispositio requiritur ad Eucharistiam quam ad poenitentiam; et communicatio in divinis, qua praeципue intendit privare excommunicationis, major cernitur in receptione Eucharistiae quam alterius sacramenti. Aliunde vero supposita necessitate, quae honestat receptionem Eucharistiae, nulla est deordinatio in hoc quod premittatur confessio, sed potius est ille ordo maxime consentaneus iuri naturali et divino, quo tenetur unusquisque se probare etiam per confessionem priusquam ad Eucharistiam accedit; ergo, si licet tunc excommunicato Eucharistiam recipere, etiam confiteri. Nam, si Ecclesia pro eo articulo necessitatis, vel non potuit prohibere, vel saltem non prohibuit excommunicato usum Eucharistiae, etiam prohibere non potuit, vel saltem non prohibuit ordinem illum jure divino per se necessarium, nimurum, ut ante communionem premittatur confessio.

7. *Conclusio.*—Ex his igitur principiis manifeste concluditur intentum; nam in eo casu, de quo loquimur, licetum est poenitentem, non obstante excommunicatione, recipere Eucharistiam, ut Cano, et Soto supponunt, estique certum, ut suo loco dicemus; ergo etiam est illi licetum confiteri, quantum est ex parte ejus; ergo excommunicatio non obstat, quominus a sacerdote absolvitur possit; sed nihil aliud ibi intervenit, quod obstat possit; quia, si peccata illa reservata non haberent excommunicationem annexam, non impedirent absolutionem, ut ostensum est; ergo. Et confirmatur, quia, si propter scandalum, vel infamiam vitandam licet excommunicato se ingerere communicationi divinorum, aliquando potest contingere, ut ad vitandum gravem infamiam, vel scandalum, necessarium sit confiteri; ergo tunc ex parte poenitentis erit licita confessio, et ex parte absolvientis non deest potestas, quia excom-

municatio poenitentis non privat sacerdotem jurisdictione in omnia peccata; ergo poterit illum absolvere, et valide et licite; solum est necessaria prudentia, ut verus casus necessitatibus discernatur.

Duae difficultates explicantur.

8. *Prima difficultas.*—*Difficultati satisfit.*—Duae tamen supersunt difficultates. Prima est, quia sequitur poenitentem in hoc casu non teneri ad confitendum integre omnia peccata, etiam reservata, sed solum non reservata. Patet sequela, quia reservata non sunt materia illius confessionis, quia, cum non subsint jurisdictioni ministri, confessio eorum non est sacramentalis. Ad hoc Alexander concedit sequelam; et Major ac Petrus Soto censem probabile; sed D. Thomas et reliqui omnes contrarium docent, quibus in re morali magis assentiendum est, ne nimiam licentiam sine causa tribuamus poenitentibus, praesertim, cum probabile sit ministerium tunc habere jurisdictionem. Et possit etiam probabilis ratio reddi, propter quam haec integritas requiratur. Respondetur ergo negando sequelam, primo, quia esto non absolvatur minister directe a reservatis, tamen, ut poenitentis possit absolvitur a non reservatis, oportet ut sit circa omnia bene dispositus, quam dispositionem debet examinare minister; et ideo habet jus cognoscendi totam causam, et totam conscientiam poenitentis, et omnes occasionses vel obligationes ejus, ut possit illum absolvere. Deinde addunt aliqui, quia minister directe tollit aversionem a Deo, in quo omnia peccata mortalia habent connexionem, ideo probabile esse ab omnibus directe absolvere, quatenus a Deo avertunt, quamvis circa aliqua reservata secundum proprias rationes illorum jurisdictionem non habeant; et ideo oportet ut omnia illa cognoscatur, ut ab omnibus absolvatur, quatenus a Deo avertunt, licet alia ratione, ea, quae reservata sunt, postea confitenda sint superiori. Haec tamen consideratio, licet probabilis sit, non est necessaria, quia ad cognoscendum id, in quo peccata convenient, non esset admodum necessarium omnia distincte cognoscere; maxime quia hujusmodi sacerdos non potest per se ac directe remittere illam aversionem a Deo, ut nascitur ex omnibus peccatis, sed solum ut fundatur in his, quae illius jurisdictioni subjacent. Aliæ ergo probationes practicæ ac morales probabiliores sunt, et sufficiunt.

9. *Secunda difficultas.*—*Responsio prima.*—Secunda difficultas est, quia sequitur, si quis habeat peccata venialia et mortalitia, et occurrat eadem necessitas confitendi, posse confiteri sacerdoti simplici, si alius non inventatur. Patet sequela, quia ille habet jurisdictionem circa venialia; poterit ergo ab illis absolvere, et perficere sacramentum, et ita indirecte tollere mortalia, quamvis illa postea confitenda sint proprio sacerdoti. Ac denique rationes supra facta hic proportionaliter applicari possunt. De hac difficultate nihil inventio dictum a citatis auctoribus; et ideo circa illam non omnino definitam eam sententiam, in quam propensus sum. Videtur enim mihi illa consecutio valde apprens propter magnam similitudinem, vel paritatem rationis; nec video urgenter rationem, aut incommodum alicuius momenti, propter quod timendum sit illud consequens admittere. Quid enim refert, quod in eo casu necessitatis aliquis confiteatur simplici sacerdoti eo modo, quo potest, et ab illo etiam absolvatur quantum ille potest, si postmodum ita manet obligatus ad confitenda omnia sua peccata mortalia proprio sacerdoti, ac si omnino confessus non fuisset? Hoc enim uile esse potest tali peccatori, ut fructum aliquem ex illa absolutione oblineat, et ut, si fortasse non erat sufficienter contritus, per illam perficiatur, et ita saltem indirecte justificetur ab omnibus peccatis. Pastores autem animarum per hoc nullo jure suo privantur, nec in aliquo pervertitur debitus ordo, et jurisdictionum distinctio. Quid ergo periculi est in illo consequente admittendo?

10. *Alia responsio.*—Quia tamen hoc non videtur ita usu receptum, possumus negare consequentiam, et conari ad aliquam differentiationem rationem constituendam. Prima esse potest, quia ut minister possit efficaciter absolvere aliquem habentem conscientiam peccatorum mortali, necesse est ut habeat jurisdictionem saltem circa peccata mortalia, ut sic, ut possit per se reconciliare Deo hominem, qui ab eo erat aversus. Et in idem fere dicitur, jurisdictionem circa sola peccata venialia esse tantum secundum quid, et ideo non sufficere ad absolvendum eum, qui habet peccata mortalia, etiam indirecte; scilicet vero esse in jurisdictione ad absolvendum a mortalibus; nam illa est jurisdictione simpliciter, et perfecta intensive, ut sic dicam, licet extensive non se extendat ad omnia mortalia. Haec vero ratio mihi non satis-